

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
роботи

« _____ » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія освіти

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань 05 – соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 – соціологія
освітня програма «Соціально-політичні та маркетингові дослідження»
спеціалізація _____
вид дисципліни обов'язкова
факультет соціологічний

2022/2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

29 серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБИНИКИ ПРОГРАМИ:

Щеремет Ірина Іванівна, кандидат філософських наук, доцент

Борисов Роман Ігорович, кандидат соціологічних наук, старший викладач кафедри соціології

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 15 від 14 червня 2022 року

В.о. завідувачки кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Соціально-політичні та маркетингові дослідження»

Гарант освітньої програми
«Соціально-політичні
та маркетингові дослідження»

Олена МУРАДЯН

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 10 від 21 червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Соціологія освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 054 – соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками соціологічного аналізу проблем освіти, формування цілісної системи знань та теорій з практики вивчення освіти в рамках галузевої соціології.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Сформувати цілісне уявлення освіти як соціального інституту з погляду його ролі і місця в суспільстві;
- Навчити студентів користуватися понятійно-категоріальним апаратом соціології для визначення сутності освіти, специфіки його функціонування в суспільстві;
- Запропонувати систематичне викладання соціальних проблем, пов'язаних з освітою, з особливостями її положення у суспільстві;
- Забезпечити необхідні знання про методи соціологічного дослідження освіти, їх особливості.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	
Семестр	
5-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	

год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
58 год.	
Індивідуальні завдання	
1 – Реферат - 10 год.	

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК03. Здатність працювати в команді

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні навички

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології

СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога

Програмні результати навчання:

ПРН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності

ПРН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми

ПРН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі

ПРН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач

ПРН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач

- ПРН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації
- ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури
- ПРН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів
- ПРН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефаківців
- ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога
- ПРН13. Відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки
- ПРН14. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Соціологія освіти як спеціальна соціологічна теорія

Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти

Зародження соціології освіти (кінець XIX – початок XX ст.). Змістовні аспекти освіти. Напрямки досліджень у соціології освіти. Основні питання соціології освіти. Соціальні тенденції, що впливають на функціонування освіти.

Передумови виникнення соціології освіти. Характеристика освіти в індустріальному суспільстві.

Тема 2. Основні парадигми соціології освіти

Основні полюси сучасних освітніх досліджень. Функціоналістська парадигма (Е. Дюркгейм, К. Девіс, Г. Беккер, Р. Бурдон, Т. Парсонс). Теорія конфлікту (К. Маркс, М. Вебер, С. Боулз, Р. Коллінз, А. Альтюссер, А. Грамші, П. Фрайер). Інтеракціонізм та інтерпретативні теорії. «Нова» соціологія освіти (П.Бурдьє, Б.Бернстайнт, П. Хімс, М. Янг та інші). Модерні теорії освіти. Постмодерні теорії освіти.

Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти

Загальна характеристика освіти як соціальної системи. Освітня організація. Взаємодія між організацією та зовнішнім середовищем.

Функції інституту освіти. Базисні функції освіти. Взаємозв'язок функцій навчання та виховання. Роль освіти у функціонуванні суспільної системи. Соціально-системні функції освіти: інтегративна, легітимації, соціальної мобільності, селективності, егалітарності, культурно-генеративна, соціального контролю. Латентні функції освіти. Структура освітньої системи (статуси, організація, структури, процеси).

Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти

Дослідження Л.С. Виготського в галузі педагогічної психології на основі культурно-історичної теорії у 20-ті роки XX ст. П.Сорокін про кризу сучасної сім'ї та професійної соціалізації молоді (1916 р.). Інституціоналізація соціології освіти у 60-80-ті роки XX ст..

Формування наукових шкіл. Новосибірська школа. Дослідження В.М.Шубкіна. Свердловська школа. Дослідження М.Н.Руткевича, Ф.Р.Філіпова, Л.Я.Рубіної, Ленінградська школа (Лісовський В.Т., Іконнікова С.М. та інші). Прибалтійська школа (Тітма М.Х., Кенкман, Матульоніс, Є.Саар та інші).

Київська школа (Оссовський В.Л., Макеев С.О., Головаха Є.І. та інші).

Харківська школа (Правоторов В.О., Астахова В.І., Якуба О.О. та інші).

Соціологія освіти на рубежі ХХ–ХХІ ст., тенденції та проблематика досліджень.

Тема 5. Соціологія освіти в Америці

Прагматизм і інструменталізм Д. Дьюї в соціології освіти. Меритократична концепція М. Янга. Елітарна концепція Є. Тордайка. Диверсифікаційна концепція М. Троу. Концепція професійного розвитку А. Маслоу, В. Гипсбурга, Дж. Херма, С. Роджера та ін.. Соціометричні підходи в дослідженні учбово-виховного процесу в школі (У. Гордон, Дж. Коулмен). Когнітивний напрямок. Теорія соціального капіталу (Дж. Коулмен).

Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація

Поняття соціальної стратифікації. Вплив освіти на стратифікацію: меритократія чи відтворення соціальної нерівності? Рівні прояву нерівності в освіті. Відмінності у вихованні дітей з різних соціальних класів. Теорія соціального відтворення П. Бурдье та Ж.-К. Пассерона. Поняття та стани культурного капіталу. Соціальний капітал (Дж. Коулман, Р. Патнем). Модель класової соціалізації (А. Ларо). Академічна та лінгвістична успішність у сім'ях з різних соціальних класів. Вплив шкільної програми на формування особистості (за Д. Аніон).

Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та освіти в історичному контексті.

Виникнення та розвиток системи освіти, основні етапи та їх характеристика. Освіта в древніх цивілізаціях. Вплив епохи Відродження на подальший розвиток освіти. Епоха Просвітництва: зміни в суспільстві та освіті. Університетська освіта. Моделі розвитку університетської освіти. Освіта в ХІХ – на початку ХХ ст. в Європі. Освіта в Російській імперії. Вплив реформ Петра І, Катерини ІІ, Олександра І на розвиток освіти в державі.

Тема 8. Безперервна освіта як нова освітянська парадигма

Об'єктивна обумовленість світової тенденції до безперервної освіти. Цілі безперервної освіти. Інституціоналізація безперервної освіти, особливості в Україні. Дистанційне навчання як фактор реалізації безперервної освіти, міжнародний досвід, особливості впровадження в Україні. Проблеми формування суспільства знань, суб'єктивні та об'єктивні фактори його становлення.

Тема 9. Прихована навчальна програма

Поняття навчальної програми. Латентні функції освіти. Диференціація знань в структурі освіти (за М. Янгом). Зв'язок між освітою та вихованням. Поняття педагогічного дискурсу. Критична педагогіка П. Фрейре.

Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у ХХ столітті

Цілі та задачі реформування сучасної освіти. Пріоритети реформування освіти в Україні. Особливості реформування галузі освіти у різних країнах. Глобалізаційні, етнічні та регіональні проблеми освіти. Демографічні процеси та освіта. Гендерна специфіка в

освітянському процесі. Фемінізація в освітянській сфері України: причини та проблеми. Роль суспільства та громадськості в управлінні освітою. Підвищення та прозорість ринку освіти. Перспективи демократизації в сфері освіти. Проблема підвищення якості освіти. Поєднання науки та освіти. Незалежне тестування як контроль якості освіти.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	У тому числі						У тому числі					
	Лек	Сем	Лаб	Інд	СР	Усього	Лек	Сем	Лаб	Інд	СР	Усього
Розділ 1. Становлення соціології як науки												
Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти	2	1			6	9						
Тема 2. Основні парадигми соціології освіти	2	2			6	10						
Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти	2	2			6	10						
Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти	1	2			5	8						
Тема 5. Соціологія освіти в США	1	1			5	7						
Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація	2	2			6	10						
Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та освіти в історичному контексті.	1	1			6	8						
Тема 8. Безперервна освіта як нова освітянська парадигма	1	2			6	9						
Тема 9. Прихована навчальна програма	2	2			6	10						
Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у XXI столітті	2	1			6	9						
Усього годин	16	16			58	90						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заоч.
1	Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти	1	
2	Тема 2. Основні парадигми соціології освіти	2	
3	Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти	2	
4	Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти	2	
5	Тема 5. Соціологія освіти в США	1	
6	Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація	2	
7	Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та освіти в історичному контексті.	1	
8	Тема 8. Безперервна освіта як нова освітянська парадигма	2	
9	Тема 9. Прихована навчальна програма	2	
10	Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у XXI столітті	2	
Усього годин		16	

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи		Кількість годин	
			Ден	Заоч
1	Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти	Огляд літератури за темою.	6	
2	Тема 2. Основні парадигми соціології освіти	Огляд літератури за темою. Доповіді з додаткової літератури	6	
3	Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти	Огляд літератури за темою.	6	
4	Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти	Огляд літератури за темою.	5	
5	Тема 5. Соціологія освіти в США	Огляд літератури за темою. Підготовка до відповідей на запитання	5	
6	Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація	Огляд літератури за темою.	6	
7	Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та освіти в історичному контексті.	Огляд літератури за темою.	6	
8	Тема 8. Безперервна освіта як нова освітянська парадигма	Огляд літератури за темою. Підготовка до виступу з дискусійних питань	6	
9	Тема 9. Прихована навчальна програма	Огляд літератури за темою.	6	
10	Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у XXI столітті	Огляд літератури за темою.	6	
Разом			58	

6. Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції					
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок
Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти	Вступна	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 2. Основні парадигми соціології освіти	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти	Оглядова	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти	Оглядова	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 5. Соціологія освіти в США	Оглядова	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та освіти в історичному контексті.	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 8. Безперервна освіта як нова освітня парадигма	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу
Тема 9. Прихована навчальна	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології,	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального

програма		необхідної для роботи з темою		• Пошук відповідей на питання	матеріалу
Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у XXI столітті	Оглядова	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	• Тексти; • відеоконференція	• Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання	• Запитання; • Обговорення навчального матеріалу

Семінари

	Вид навчальної діяльності	Попередня підготовка	Виконання практичного завдання	Оцінювання	Рефлексія	Зворотній зв'язок
Тема 1. Історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку соціології освіти	Діяльність в аудиторії	Опитування			Діалог, групове обговорення	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 2. Основні парадигми соціології освіти	Діяльність в аудиторії		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 3. Системний підхід до вивчення освіти	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	• Опитування; • виконання практичного завдання	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 4. Розвиток вітчизняної соціології освіти та європейської соціології освіти	Діяльність в аудиторії		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	• Опитування;	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 5. Соціологія освіти в США	Онлайн-діяльність		• Пошук відповідей на питання;	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 6. Освіта і соціальна стратифікація	Діяльність в аудиторії		• Пошук відповідей на питання; •	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 7. Суспільство, культура, освіта. Взаємозв'язок особливостей культури та	Діяльність в аудиторії		• Пошук відповідей на питання;	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача

освіти в історичному контексті.						
Тема 8. Безперервна освіта як нова освітня парадигма	Онлайн-діяльність		• Пошук відповідей на питання	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 9. Прихована навчальна програма	Діяльність в аудиторії		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	• Опитування; • доповіді	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 10. Реформування освіти як головна тенденція його розвитку у XXI столітті	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	• Опитування; • виконання практичного завдання	• Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання	• Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача

7. Індивідуальне завдання

Підготовка реферату.

8. Методи контролю

Робота на семінарських заняттях, реферат, презентація доповіді за обраною темою, аналітична записка.

9. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий семестровий контроль (залік)	Усього
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Реферат, передбачений навчальним планом	Разом	40	100
2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	20	60		

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання з дисципліни «Соціологія освіти»

Усна доповідь готується самостійно за результатами прочитання джерел зі списку літератури. Максимальна кількість балів за доповідь – 4 бали.

Участь у семінарі передбачає попереднє прочитання тексту зі списку літератури та виконання в аудиторії завдань, що пропонуються викладачем. Максимальна оцінка за участь в семінарі – 3 бали. Критерії оцінки: правильність використання категорій – 2 бали, самостійність та оригінальність – 1 бал.

Реферат передбачає самостійне дослідження першоджерел. Метою реферату є актуалізація навичок роботи з літературою, що вивчається під час проходження курсу. Підготовка реферату відбувається поза аудиторією, реферат презентується на семінарі.

Мова реферату – українська, стиль викладу тексту – науковий. Текст роботи має бути чистим від граматичних (орфографічних, синтаксичних тощо) помилок. Загальний обсяг реферату: 10000 – 15000 знаків (з пробілами). До загального обсягу НЕ відноситься список використаних джерел. Шрифт – Times New Roman, 14; поля: верхнє та нижнє по 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,5 см; відступ перший рядок – 1,25 см; міжрядковий інтервал – 1,5; «вирівнювання тексту – «за шириною».

Критерії оцінювання: відповідність завданню – 5 балів, правильне застосування концептів, розглянутих в курсі – 7 балів, презентація реферату – 5 балів, оформлення тексту, синтаксис, орфографія – 3 бали. Загальна максимальна оцінка – 20 балів.

Письмовий залік складається з двох відкритих питань, на які потрібно дати розгорнуту відповідь. Максимальна оцінка за залік – 40 балів, критерії оцінювання відкритого питання: глибина аналізу – 5 балів, адекватне використання концептів – 5 балів, грамотність, логічність, структурованість викладу – 5 балів, самостійність та оригінальність – 5 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
70-79		
60-69		
50-59	задовільно	не зараховано
1-49	незадовільно	

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бакіров В. С. Університети в пошуках нових стратегій // Університети. Наука і просвіта. 2009. № 1.
2. Бакіров В. С. Університети і суспільство. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 272 с.
3. Городняк І.В. Соціологія освіти: Навч. посібник. Львів : Новий світ – 2000, 2011. 265 с.
4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – 509. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
5. Квієк М. Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій / Пер. з англ. Т.Цимбала. К. :Таксон, 2009.
6. Маркова Н. В. Сучасні тенденції розвитку гендерної освіти в Україні //Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2019. – №. 1 (324) Ч. 1. – С. 204–214
7. Навроцький О. Вища школа: теорія і практика модернізації. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007.
8. Покликання університету. К. : РІА «Янко», «Веселка», 2005. 297 с.
9. Українське студентство у пошуках ідентичності: монографія / За ред. В. Л. Арбеніної, Л. Г. Сокурянської. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 520 с.
10. Чепак В. В. Теоретико-методологічні засади становлення і розвитку соціології освіти. – К. : Вид-во ТОВ «Геопринт», 2011. – 304 с.
11. Щудло С. А. Вища освіта у пошуку якості: quo vadis : монографія / Світлана Щудло ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Харків; Дрогобич : Коло, 2012. – 339 с.
12. Coombs P. The World Educational Crisis / Coombs. – New York: Oxford University Pres, 1968. – 369 с.
13. Giroux H. A. Race, Politics, and Pandemic Pedagogy. Education in a Time of Crisis. – London, New York, Oxford, New Delhi, Sidney: BLOOMSBERRY ACADEMIC, 2021. – 297 p.
14. Hansen D. T. A Life in Classrooms: Philip W. Jackson and the Practice of Education / D. T. Hansen, M. Erina and other. – N.Y.: Teachers College Press, 2007. – 182 p.
15. de Lissovoy N. Pedagogy of the anxious: Rethinking critical pedagogy in the context of neoliberal autonomy and responsabilization //Journal of Education Policy. – 2018. – Т. 33. – №. 2. – С. 187-205

Допоміжна література

1. Дубінка М. М. Самоосвіта особистості майбутнього фахівця як вища форма його самовираження [Електронний ресурс] /М. М. Дубінка. – Режим доступу: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/62/part_2/15.pdf.
2. Оксамитна С. Міжгенераційна класова та освітня мобільність / Світлана Оксамитна. – К.: НаУКМА; Аграр Медіа Груп, 2011. – 287 с.
3. Пилипенко В. Є., Волянська О. В. Вітчизняна соціологія освіти: Теоретико-методологічні та методичні засади. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 4 (35) 2017. С 81-105.
4. Посохов С. І. Образи університетів Російської імперії другої половини ХІХ – початку ХХ ст. в публіцистиці та історіографії. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. 366 с.
5. Сіліг Т. Що варто знати у свої 20. Дозволь собі бути не таким, як усі / Тіна Сіліг. – Київ : Наш формат, 2019. – 192 с.

6. Фрейре П. Формування критичної свідомості. – Київ: Юніверс, 2003. – 176 с.
7. Baraldi C., Corsi G. Niklas Luhmann. Education as a Social System / SpringerBriefs in Education. Key Thinkers in Education, 2017. – p. 129.
8. Luhmann N., Schorr K.-E. Problems of Reflection in the System of Education / Munster, New York: Waxmann, 2000. – 411 p.
9. Soh K. The seven deadly sins of world university ranking: a summary for several papers // Journal of Higher Education Policy and Management, November 2016. – P. 25-38.
10. Taylor P., Braddock R. International University Ranking Systems and the Idea of University Excellence // Journal of High Education Policy and Management. – Vol. 29. - № 3. – November 2007. – P. 245-260.

11.Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення